

ТалМУнун Окумуштуулар
кеңешинде каралып,
жактырылды
Протокол № 5
« 31 » январь 2024-ж.

БЕКТЕМИН
ТалМУнун ректору техн. и.д.,
профессор Ж.С. Шаршембиев
« 31 » январь 2024-ж.

**Талас мамлекеттик университетинин профессордук-окутуучулук курамынын
квалификациясын жогорулатуу жөнүндө
ЖОБО**

I. ЖАЛПЫ ЖОБО

1.1. Талас мамлекеттик университетинин (ТалМУ) профессордук-окутуучулук курамынын квалификациясын жогорулатуу жөнүндө жобо (мындан ары-Жобо) Кыргыз Республикасынын "Билим берүү жөнүндө" Мыйзамынын, Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин нускамалык каттарынын жана буйруктарынын, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин токтомдорунун, мамлекеттик билим берүү стандарттарынын, ТалМУнун Уставынын негизинде иштелип чыккан жана педагогикалык кызматкерлердин квалификациясын жогорулатуу тартибин регламенттөөчү ченемдик документтердин курамдык бөлүгү болуп саналат.

1.2. Квалификацияны жогорулатуу (КЖ) ТалМУнун штаттык окутуучусунун функционалдык милдети болуп саналат.

1.3. Окутуучулардын квалификациясын жогорулатуу – бул алардын кесиптик билимин максаттуу үзгүлтүксүз жогорулатуу жана жаңы педагогикалык технологиялар жаатындагы педагогикалык чеберчиликти өркүндөтүү, илимий-кесиптик жана психологиялык билимдерди жаңылоо жана тереңдетүү, инновациялык технологияларды киргизүү; университеттин атаандаштыкка жөндөмдүү адистерди даярдоо сапатын жогорулатуу, инсандын маданиятын калыптандыруу.

1.4. ТалМУнун окутуучуларынын квалификациясын жогорулатуу төмөнкү милдеттерди чечүүгө багытталышы керек:

- педагогикалык чеберчиликти жогорулатуу;
- предметтик компетенцияны өркүндөтүү;
- окутуунун жаңы ыкмаларын жана технологияларын үйрөнүү жана окуу процессине киргизүү;
- илимий-изилдөө, методикалык, инновациялык жана чыгармачылык ишмердүүлүктү активдештирүү;
- билим берүү ишмердүүлүгүнүн сапат менеджменти системасында компетенттүүлүктү жогорулатуу.

1.5. Педагогикалык ишмердүүлүктүн профили боюнча профессордук-окутуучулук курамдын квалификациясын жогорулатуу зарылдыгына жараша, бирок 5 жылда бир жолудан кем эмес жүргүзүлөт (72 саат).

1.6. Адистерди кесиптик жактан кайра даярдоо жана квалификациясын жогорулатуу окуу жай тарабынан болгон лицензиясынын жана аккредитациялоо жөнүндө күбөлүгүнүн негизинде окутуучулардын квалификациясын жогорулатуу боюнча иш жүргүзгөн уюмдар жана мекемелер менен түзүлгөн келишимдердин негизинде жүзөгө ашырылат.

Квалификацияны жогорулатуу КРнын алдыңкы ЖОЖдорунда, КРнын квалификациясын жогорулатуу мекемелеринде, профилдик (адистик) уюмдарда жана мекемелерде жана чет өлкөлөрдө жүргүзүлүшү мүмкүн.

1.7. ТалМУда окутуучулардын квалификациясын жогорулатуу (стажировкадан тышкары) университеттин түзүмдүк бөлүмдөрүндөгү профессордук-окутуучулар курамы тарабынан жүргүзүлүшү мүмкүн.

1.8. ТалМУнун профессордук-окутуучу курамынын квалификациясын жогорулатуу бюджеттин эсебинен да, ТалМУнун каражаттарынын атайын эсебинен да, ошондой эле ТалМУ менен түзүлгөн келишимдер боюнча юридикалык жана (же) жеке жактардын эсебинен каржыланышы мүмкүн.

1.9. Квалификацияны жогорулатуу окутуучунун кызматтык милдети болуп саналат. Алардын кызматтык орун которуулары, эмгек акысынын тиешелүү өлчөмүн белгилөө квалификацияны жогорулатуунун жана кесиптик кайра даярдоонун натыйжаларына түздөн-түз көз каранды болот.

II. МАКСАТТАРЫ ЖАНА МИЛДЕТТЕРИ

2.1. КЖнын негизги максаты – квалификациянын деңгээлине талаптардын жогорулашына жана кесиптик маселелерди чечүүнүн заманбап ыкмаларын өздөштүрүү зарылдыгына байланыштуу университеттин профессордук-окутуучулар курамынын теориялык жана практикалык билимдерин жаңылоо, ошондой эле алардын жалпы чөйрөсүн кеңейтүү.

2.2. КЖнын негизги милдеттери:

- республиканын, университеттин жана башка жогорку окуу жайларынын окутуучу кадрларды жана адистерди сапаттуу даярдоого, квалификациясын жогорулатууга жана кайра даярдоого болгон керектөөлөрүн канааттандыруу;

- квалификацияны жогорулатуу уюмдарын өркүндөтүү жана педагогикалык кадрларды кайра даярдоо боюнча сунуштарды иштеп чыгуу;

- окуу процессин уюштуруунун акыркы тажрыйбасын, илимий-методикалык иштерди, окутуунун инновациялык формаларын жана ыкмаларын жалпылоо жана жайылтуу;

- билим берүү системасында педагогикалык кадрлардын квалификациясын жогорулатуунун жана кайра даярдоонун актуалдуу маселелери боюнча изилдөөлөрдү жүргүзүү;

- окутуучулардын психологиялык-педагогикалык даярдыгын жогорулатуу жолу менен студенттер менен иштөөнүн психологиялык-тарбиялык аспектилерин өркүндөтүү;

- студенттердин педагогикалык, өндүрүштүк, уюштуруучулук жана башкаруу маселелерин кесипкөйлүк менен чечүү жөндөмдүүлүгүн өнүктүрүү;

- билим берүү технологияларын өнүктүрүүнүн келечектүү багыттары боюнча педагогикалык кадрларды кайра даярдоо.

III. КВАЛИФИКАЦИЯНЫ ЖОГОРУЛАТУУНУН ФОРМАЛАРЫ ЖАНА ТҮРЛӨРҮ

2.1. Профессордук-окутуучулар курамынын квалификациясын жогорулатуу формаларына төмөнкүлөр кирет: аспирантурада окуу; кандидаттык жана доктордук диссертациялардын үстүнөн иштөөнү аяктоо үчүн алты айлык чыгармачылык өргүү; кесиптик кайра даярдоо; алдыңкы ЖОЖдор тарабынан уюштурулган атайын курстар, семинарлар.

2.2. Ар бир окутуучунун квалификациясын жогорулатуу программалары кафедралардын окуу жана илимий-методикалык материалдарды, кафедралык, университеттик жана мамлекеттик темалар боюнча илимий көйгөйлөрдү иштеп чыгууга жана окуу практикасынын маселелерин чечүүгө болгон муктаждыктары менен аныкталат. Квалификацияны жогорулатуудан өтүү ыкмасын тандоо үчүн жоопкерчилик, программанын багыты, окуу мөөнөтү кафедра башчысына жүктөлөт.

2.3. Квалификацияны жогорулатуу жумуштан бошотуу менен, жумуштан бошотулбастан, жумуштан жарым-жартылай бошотуу менен сырттан окуу курстары аркылуу же аралыктан окутуу (онлайн) технологияларын колдонуу аркылуу жүргүзүлүшү мүмкүн.

2.4. Квалификацияны жогорулатуу процесси төмөнкү жолдор менен жүргүзүлүшү мүмкүн:

- квалификацияны жогорулатуу;
- стажировка;
- кесиптик кайра даярдоо.

Квалификацияны жогорулатуу төмөнкүлөргө бөлүнөт:

- окуунун багыты жана программанын көлөмү көрсөтүлгөн документтин көчүрмөсүн (сертификат, квалификациялык күбөлүк) көрсөтүү менен конкреттүү өндүрүштүк маселелер боюнча кыска мөөнөттүү тематикалык окуу. Кафедранын суроо-талабынын жана университеттин окуу-методикалык кеңешинин чечиминин негизинде берилген документ окутуучунун квалификациясын жогорулатуу фактысы катары таанылышы мүмкүн;

- илимий-техникалык, социалдык-экономикалык жана тармактын, аймактын, мекеменин (уюмдун, ишкананын) деңгээлинде келип чыккан илимий-техникалык, социалдык-экономикалык жана башка көйгөйлөр боюнча эл аралык республикалык конференцияларга, форумдарга, конгресстерге, тематикалык жана проблемалык семинарларга катышуу аларга алдыңкы багыттарда катышуу фактысын тастыктаган документ (семинарда катышуу үчүн программа, угулуп жаткан докладдын темасын көрсөтүү менен ыраазычылык кат);

- квалификациясын жогорулатуу жөнүндө күбөлүктүн көчүрмөсүн берүү жолу менен илимдин актуалдуу проблемаларын, кесиптик иш профилиндеги социалдык-экономикалык жана башка көйгөйлөрдү тереңдетип үйрөнүү үчүн окуу жайда адистерди квалификациясын жогорулатуу боюнча узак мөөнөттүү окутуу;

- илимий даражаны алган жылы билими жөнүндө тиешелүү документти көрсөтүү менен илимдин кандидаты же доктору илимий даражасын алуу.

Стажировка теория менен практиканын байланышын чыңдоо, практикага багытталган курстарды калыптандыруу, практикада кесиптик билимди, билгичтикти жана көндүмдөрдү калыптандыруу жана бекемдөө максатында өткөрүлөт. Практика окуу жайларында (бөлүмдөрүндө ж.б.), илимий уюмдарда, коомдук уюмдарда, мамлекеттик жана жеке ишканаларда (уюмдарда, мекемелерде) өтүшү мүмкүн. Практиканын минималдуу алгылыктуу узактыгы 14 күн (же 72 сааттан кем эмес) болушу керек.

Кесиптик кайра даярдоо кесиптик иштин жаңы түрүн аткаруу үчүн зарыл болгон айрым дисциплиналарды, илим тармактарын изилдөөнү жана жаңы квалификацияларды алууну камтыган билим берүү программалары боюнча кошумча билимдерди, билгичтиктерди жана көндүмдөрдү алууга багытталган. Кошумча квалификацияларды алуу үчүн кесиптик кайра даярдоо кесиптик жогорку билим берүүнүн окуу жайларында (анын ичинде квалификациясын жогорулатуу боюнча окуу жайларында) кошумча кесиптик билим берүү программаларын иштеп чыгуу жолу менен жүргүзүлөт. Кесиптик кайра даярдоо программаларын өздөштүрүү үчүн минималдуу жол берилген мөөнөт 250 сааттан кем эмес болууга тийиш.

IV. КВАЛИФИКАЦИЯНЫ ЖОГОРУЛАТУУНУ ПЛАНДАШТЫРУУ

4.1. ПОЖдун квалификациясын жогорулатууну пландаштыруу жана багыттоо кафедра башчысынын функционалдык милдети болуп саналат. Квалификацияны жогорулатуунун темасын жана багытын, анын формасын туура тандоо үчүн жоопкерчиликти кафедра башчысы тартат.

Квалификацияны жогорулатуу программасын, өтүү мөөнөтүн жана ордун пландаштыруу факультеттердин, квалификацияны жогорулатуу мекемелеринин, тармактар

аралык региондук квалификацияны жогорулатуу жана кадрларды кайра даярдоо борборлорунун интернет-сайттарынын маалыматтарынын негизинде кафедра башчысы окутуучу менен биргеликте ишке ашырылат.

Окутуучулардын квалификациясын жогорулатуу программасынын багыты, анын артыкчылыгы жана окуу процессинде колдонуу мүмкүнчүлүгү, КЖ дан өтүү формалары кафедранын отурумунда талкууланат, анын жыйынтыгы боюнча кафедранын окутуучуларынын квалификациясын жогорулатуу боюнча келечектүү план *(1-тиркеме)* жана учурдагы окуу жылына карата квалификацияны жогорулатуу планы *(2-тиркеме)* түзүлүшү керек.

4.2. Кафедранын окутуучуларынын квалификациясын жогорулатуу боюнча жылдык пландын аткарылышы үчүн кафедра башчысы жоопкерчилик тартат. Эгерде кафедрага окутуучулардын квалификациясын жогорулатуу бөлүмүнөн арыз бергенден кийин кайсы бир окутуучунун квалификациясын жогорулатуу боюнча пландык окуудан өтүүгө мүмкүн болбогон жагдайлар аныкталса, кафедра башчысы зарыл болгон учурда аны башка кафедрасынын штаттык окутуучусу менен алмаштырууну камсыз кылууга милдеттүү.

4.3. Окутуучу квалификациясын жогорулатууга жылына бир нече жолу же үч жылда бир жолу, пландалган жыйынтыктарды баяндоо жана мурунку квалификацияны жогорулатуунун натыйжаларын ишке ашыруу жөнүндө маалыматтарды камтыган деталдуу негиздеме менен кафедра башчысынын сунушу боюнча жиберилет.

V. КВАЛИФИКАЦИЯНЫ ЖОГОРУЛАТУУНУ УЮШТУРУУ

5.1. Республикалык бюджеттин эсебинен ТалМУнун профессордук-окутуучулук курамынын квалификациясын жогорулатуу үчүн документтерди даярдоодо окутуучу ректордун атына арыз жазат, кафедра башчысынын, факультеттин деканынын, проректордун колу менен күбөлөндүрүлөт. Зарыл болгон учурда кадрлар бөлүмү тарабынан иш -сапары боюнча күбөлүк берилет.

5.2. Квалификацияны жогорулатуу жөнүндө маалымат *3-тиркеме* түрүндөгү квалификацияны жогорулатууну аяктагандыгын ырастоочу документтин көчүрмөсү менен (квалификациясын жогорулатуу жөнүндө күбөлүк, кесиптик кайра даярдоо жөнүндө диплом же башка квалификациялык документ, семинарга катышуу программасы ж.б.) кафедранын отурумунда бекитилиши керек.

5.3. Окутуучулардын квалификациясын жогорулатуу жөнүндө отчеттун жана квалификациялык документтин көчүрмөсү кафедра башчысы тарабынан кадрлар бөлүмүнө берилет. Кадрлар бөлүмү университеттин профессордук-окутуучулар курамынын квалификациясын жогорулатуу планынын аткарылышын эсепке алат.

VI. СТАЖИРОВКАДАН ӨТҮҮДӨ ДОКУМЕНТТЕРДИ ДАЯРДООНУН ТАРТИБИ

6.1. Стажировка кошумча кесиптик билим берүүнүн бир түрү катары кесиптик компетенттүүлүктү калыптандыруунун натыйжасында квалификацияны жогорулатуунун бир түрү болуп саналат. Стажировка ишканалардын, билим берүү мекемелеринин, анын ичинде чет өлкөлүк алдыңкы тажрыйбаларын үйрөнүү, ошондой эле кесиптик кайра даярдоо же квалификациясын жогорулатуу программаларын өздөштүрүүдө алган теориялык билимдерин бекемдөө жана кызматтык милдеттерин аткарууда аларды натыйжалуу пайдалануу үчүн практикалык көндүмдөргө жана жөндөмдөргө ээ болуу максатында жүзөгө ашырылат.

6.2. Университеттин ПОЖдун стажировкасы башка ишканаларда, мекемелерде, уюмдарда, алдыңкы илимий-изилдөө институттарында гана жүргүзүлөт.

- 6.3. Стажировка планы окутуунун төмөнкү багыттарын камтышы мүмкүн;
- өз алдынча теориялык даярдоо;
  - кесиптик жана уюштуруучулук көндүмдөрдү алуу;

- уюмдун ишин пландаштырууга түздөн-түз катышуу;
- финансылык, ченемдик жана башка документтер менен иштөө;
- жолугушууларга, ишкердик жолугушууларга катышуу ж.б.

6.3. Стажировканын планы кафедранын отурумунда каралат, кафедра башчысы бекитет жана кабыл алуучу мекеменин (уюмдун) жетекчиси менен макулдашылат.

6.4. ТалМУнун профессордук-окутуучулар курамы үчүн стажировка Кыргыз Республикасынын аймагында да, башка чет мамлекеттерде да жүргүзүлүшү мүмкүн (чет өлкөлүк стажировкалар келген өлкөнүн, гранттардын эсебинен жүргүзүлөт); ишканаларда, алдыңкы илимий уюмдарда, окуу жайларында. Окутуучу стажировкадан өтүү үчүн ТалМУнун ректорунун атына билдирүү менен кайрылат *(4-тиркеме)*.

6.5. Стажировканын узактыгы жана мөөнөтү профессордук-окутуучулук курамынын квалификациясын жогорулатуу планына ылайык аныкталат жана кафедранын отурумунда бекитилет. Стажировканын программасы ТалМУнун окуу жана илимий иштер боюнча проректору тарабынан бекитилет *(5-тиркеме)*. Стажировканын узактыгы ал өтүп жаткан уюмдун жетекчиси менен макулдашылат.

6.6. Стажировканын жыйынтыгын бекитүү жөнүндө кафедранын отурумунун протоколунан көчүрмө, кабыл алуучу уюмдун мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн стажировкадан өткөндүгү тууралуу күбөлүктүн көчүрмөсү жана стажировкадан өткөндүгү жөнүндө отчет кадр бөлүмүнө тапшырылат. Стажировка өткөндүгү тууралуу маалымат ТалМУнун “Билим берүүнүн сапаты” бөлүмүнө стажировка өткөндөн кийин 15 күн ичинде берилиши керек *(6-тиркеме)*.

VII. КВАЛИФИКАЦИЯНЫ ЖОГОРУЛАТУУДАН ӨТҮҮНҮН НАТЫЙЖАЛАРЫН КОНТРОЛДОО

7.1. Окутуу аяктагандан кийин кафедра окутуучунун КЖ боюнча отчетун угат жана отчетту бекитүү же четке кагуу жөнүндө чечим кабыл алат, ошондой эле окуу процесси жана илимий ишти өркүндөтүү үчүн анын практикалык маанисин эске алуу менен КЖнын ишинин натыйжаларын колдонуу боюнча сунуштарды киргизет. Эгерде КЖнын отчету четке кагылса же тастыкталбаса, ал окутуучуга иштеп чыгуу үчүн кайтарылат. Отчетко илимий макалалар, окуу-методикалык иштеп чыгуулар жана колдонмолор, иш программалары, ошондой эле квалификациялык документтердин көчүрмөлөрү тиркелиши керек *(6-тиркеме)*.

7.2. Илимий-педагогикалык кызматкерлердин квалификациясын жогорулатуунун натыйжасы болуп алынган билимдерди жана көндүмдөрдү окуу процессинде пайдалануу саналат:

- лекциялык курстарды иштеп чыгуу;
- методикалык нускамаларды басып чыгаруу;
- методикалык колдонмону басып чыгаруу;
- жаңы курстун программасын иштеп чыгуу;
- семинар, мастер-класс өткөрүү;
- диссертациянын макаласын, главасын жазуу;
- иштин башка түрлөрү.

1-тиркеме

БЕКТЕМИН
ТалМУнун окуу жана илимий
иштер боюнча проректору
_____Ф.А.А.
«__» _____20__-жыл

Окутуучулардын квалификациясын жогорулатуу боюнча 20__-20__-окуу жылдары үчүн келечектүү планы

№	Кафедра	Окутуучулардын аты-жөнү	Кызмат орду, предмети	Окумуштуу даражасы	Курстан акыркы өткөн жылдары	20__-20__ - окуу жылы			20__-20__ - окуу жылы			20__-20__ - окуу жылы			Эскертүү
						методика	IT технология	Адистик							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

ТалМУнун “Билим берүүнүн сапаты” бөлүмүнүн башчысы _____

(колу)

(Ф.А.А.)

2-тиркеме

БЕКТЕМИН

Факультетин деканы

Ф.А.А.

«__» _____ 20__-жыл

202_-202_-окуу жылындагы _____ кафедрасынын окутуучулардын квалификациясын жогорулатуу боюнча жылдык планы

№	Окутуучулардын аты-жөнү	Кызмат орду, предмети	Окумуштуу даражасы	Курстан акыркы өткөн жылдары	Квалификацияны жогорулатуунун түрү	Квалификацияны жогорулатуунун мөөнөттөрү	Квалификацияны жогорулатуучу мекеме	Эскертүү
1	2	3	4	5	6	7	8	9

ТалМУнун «_____» кафедра башчысы

(колу)

(Ф.А.А.)

Окутуучунун квалификацияны жогорулатуу боюнча отчеттун мазмундук үлгүсү

1. Окуунун максаты.
2. Квалификацияны жогорулатуунун орду жана убактысы.
3. Курстун аталышы, программанын темалары, курстарды өткөрүүнүн негизги формалары.
4. Өтүлгөн курс тууралуу ой.
5. Квалификацияны жогорулатуунун натыйжалуулугу.

Алынган билимдер төмөнкүлөрдө колдонулат:

- жаңы лекцияларды иштеп чыгуу (аталышын көрсөтүү);
- кайталануучу лекцияларды жаңылоо;
- практикалык сабактарга тапшырмаларды түзүүгө;
- лабораториялык иштерге тапшырмаларды даярдоо үчүн;
- үй тапшырмаларын, эсептөө жана графикалык тапшырмаларды түзүү үчүн;
- дистанттык билим берүүчү студенттер үчүн тест иштеринин темаларын түзүү;
- университеттин кафедрасынын, профессордук-окутуучулук жамаатынын методикалык семинарында баяндама даярдоо.

6. Квалификацияны жогорулатууну аяктагандыгын тастыктаган документтин болушу.

Окутуучу _____ Ф.А.А.
колу

Отчет кафедра башчы тарабынан бекитилди: _____ Ф.А.А.

дата

4-тиркеме

ТалМУнун ректору

_____ (Ф.А.А.)

_____ (кафедранын аталышы)

окутуучусу

_____ (Ф.А.А.)

БИЛДИРҮҮ

Квалификацияны жогорулатуу планына ылайык мени квалификацияны жогорулатуу курстарына (стажировкага) _____ багыты боюнча _____ мөөнөттө окуу процессинен тыныгуу менен (тыныгуусуз) жиберүүнү суранам.

« ____ » _____ 20__ г.

Арыз ээси

Кафедра башчысынын макулдугу

Декандын макулдугу

ТалМУнун “Билим берүүнүн сапаты” бөлүмүнүн башчысынын макулдугу

БЕКТЕМИН
ТалМУнун ОИ проректору

« _____ » _____ 20__ ж.

Стажировканын программасы

1. Программанын аталышы

2. Стажировканын максаты

3. Стажировка өткөн уюмдун аталышы

4. Стажировканын планы

5. Стажировканын мөөнөтү

6. Программанын аткарылышын көзөмөлдөө

Кафедра башчысы
Стажировканын жетекчиси

Ф.А.А.
Ф.А.А.

Стажировка өткөндүгү тууралуу маалымат

Окутуучу (аты-жөнү, кызматы, кафедрасы) _____ багыты боюнча (багыты көрсөтүлөт) _____ баштап стажировкадан өттү.

Стажировканын программасы ____ саат аткарылды.

Стажировканын жетекчиси _____ Ф.А.А.

Мекеменин жетекчиси (бөлүм, кафедра)

Ф.А.А.

Мекеменин мөөрү